



# Poul Nyrup Rasmussens nytårstale

**Taler**

Poul Nyrup Rasmussen  
Statsminister

**Dato**

1. januar 1998

**Sted**

Marienburg

Godaften.

1998 bliver et skelsættende år for Danmark. For det er jo et år, hvor danskerne to gange skal til stemmeboksene.

Folkeafstemningen om EU og Folketingsvalget. Begge afstemninger er afgørende for Danmarks fremtid.

Som nation har vi vist, at vi godt kan gøre os gældende. Ikke alene med formidable sportspræstationer. Med en ny nobelpristager i kemi. Vi kan også sætte spor - ved beslutsom deltagelse i det internationale samarbejde. Ved at sige vores mening - om menneskerettigheder, fredsarbejde og demokrati.

Når Estlands, Letlands og Litauens præsidenter siger: Tak Danmark, fordi vi ikke blev glemt - hverken i NATO eller i EU.

Så er det fordi de andre regner med os som land, som folk. Så er det fordi de andre lande forventer noget af os - også i fremtiden.

Vi skal ikke isolere os. Vi skal være med. For at gøre noget for andre, er at være noget. Især når man gør lidt mere, end man behøver at gøre.

\*\*\*

Den 28. maj skal vi stemme om den ny Amsterdam-traktat og dermed om Danmarks fremtidige placering i Europa.

Jeg har lyttet og lært af folkeafstemningerne i 1992 og 1993.

Vi danske er et selvstændigt folk. Og vi ønsker at være os selv. Men det er ikke det samme som at have nok i sig selv. Danskerne vil godt være en del af Europa - Europa må også godt være en del af Danmark - men også kun en del.

Derfor var det afgørende at nå et resultat i Amsterdam, hvor den danske befolkning kunne genkende de værdier, vi bygger på i det danske samfund.

Det lykkedes faktisk, men ikke ved at lægge os fladt ned for de andre - ikke ved at følge den franske eller den tyske vej, men ved at følge den danske vej.

De fire danske forbehold er fastholdt, som jeg lovede.

Samtidig er den ny traktat et klart fremskridt for de danske mærkesager og værdier: Menneskerettighederne, demokrati og større åbenhed, bedre samarbejde om miljø og beskæftigelse. Det var benhårdt forhandlingsarbejde - men det lykkedes.

Amsterdam-traktaten er ganske enkelt langt bedre end den vi har. Den koncentrerer sig om de problemer vi har fælles. Hverken mere eller mindre.

Men allervigtigst er, at vi nu omsider kan begynde opbygningen af et udelt, demokratisk og fredeligt Europa.

Et samarbejde, hvor hensynet til vore børn og børnebørn er i centrum. Fordi det gælder sikringen af freden, miljøet og en stabil fremgang.

Vi og andre i EU stod jo sammen til FN's klimatopmøde i Kyoto i kampen for et bedre miljø. Det var andre, der slæbte med fødderne.

Jeg kan se et europæisk samarbejde tone frem, der er bedre til at håndtere konflikter og flygtningestrømme. Et samarbejde, der også mere effektivt bekæmper international kriminalitet.

Et Europa, hvor der er trukket en klar streg mellem vores egen nationale selvbestemmelse og det, vi ønsker, EU skal samle sig om.

Men også et samarbejde, hvor tingene ikke går stærkere, end at befolkningen kan følge med.

Vi skal være med i det samarbejde. Vi må ikke sætte os selv ud på sidelinien. Der er ikke rart at være.

Derfor: Lad os blive og gøre os gældende med fuld styrke. Med vore danske holdninger til, hvad der er et godt samfund.

Vi har noget at byde på.

\*\*\*

Vi danskere har altid været parate til at hjælpe mennesker i nød.

Derfor er vi foregangsland i verden, når det gælder u-landsbistand og international fredsbevarende indsats.

Vi kan gøre endnu mere for at hjælpe, forebygge og afbøde flygtningeproblemer ude i verden, hvor undertrykkelse og konflikter raser.

Men vi skal også fortsat være parate til at hjælpe personligt forfulgte mennesker, der kommer hertil.

Jeg vil ikke være med til at give køb på den grundlæggende medmenneskelige holdning til flygtninge - selv om der i det forløbne år har været uhyggeligt mange røster, der har krævet det.

Sandheden er jo, at de allerfleste indvandrere og flygtninge, der har fået bopæl i Danmark, yder et meget positivt bidrag til vores samfund.

Sandheden er, at vi i Danmark modtager en meget lille del af denne verdens mange millioner mennesker på flugt.

Der er nogen, der påstår, at når vi overhovedet påtager os et ansvar, og tager imod flygtninge, som er personligt forfulgte, så betyder det, at vi ikke har råd til at tage os ordentligt af de syge og de gamle herhjemme.

Men sådan hænger tingene jo ikke sammen. Sådan er det ikke og sådan bliver det ikke.

Når det er sagt, må jeg også sige, at hvis mennesker ikke er personligt forfulgte, men alligevel kommer hertil for at gøre brug af vores velfærdssystem, så må vi også sige stop.

Danmark kan ikke løse verdens problemer alene. Derfor hverken kan eller vil vi give udlændinge lov til at bosætte sig i Danmark, alene fordi vi har bedre økonomi og højere ydelser end det land, de kommer fra.

Med den nye udlændingelov skærper vi vores indsats mod svindel, menneskesmugling og illegal indvandring.

Jeg føler i det hele taget et stort ansvar for at hanke op, der hvor der er reelle problemer og hvor mange mennesker er utrygge og vrede.

Jeg ved, at danskerne ikke er blevet racister.

Men jeg ved også, at der f.eks. er store problemer i boligkvarterer, hvor mange udlændinge uden arbejde lever under ghettolignende forhold.

Vi må bryde dette mønster.

Der skal især gøres en ekstraordinær indsats for, at udlændinge, der fremover får ret til at opholde sig i Danmark, hurtigt lærer dansk og får ret og pligt til uddannelse og arbejde.

Alle, der slår sig ned her, skal lære vore normer og regler at kende og respektere vor kultur og samfundsorden.

Under et besøg for nylig på et dansk gymnasium kom en lille gruppe tyrkiske drenge og piger hen til mig og sagde: Lov os at gennemføre en strammere lovgivning, så der gribes ind over for snyd og så alle lærer at tale dansk. Lov os, at det bliver muligt for os at få arbejde i Danmark - Ellers råber danskerne efter os på gaden.

'Ellers råber danskerne efter os på gaden'. - Sådan må det ikke blive, og sådan behøver det ikke at blive i Danmark.

Jeg vil også gerne, at vi med den ny lovgivning kan hjælpe disse unge til at undgå at blive presset til arrangerede ægteskaber med slægtninge fra det gamle land, som de ikke kender personligt.

Med den ny udlændingelovgivning får vi ro om tingene og sikrer, at de nye i Danmark hver på deres måde kan bidrage til en positiv udvikling.

\*\*\*

Tiden er kommet til, at skabe rammer for et arbejdsmarked, der giver mere plads og rum for hensyn til familien.

Alt for mange børnefamilier lever i dag et hektisk liv, nogen måske mere hektisk end godt er.

Vi har alle set unge forældre - oftest er det jo moderen - komme cyklende til daginstitutionen i det tidlige morgenmørke, med de små søvndrukne bag på cyklen.

Kan vi ikke gøre det lidt bedre? Kan vi ikke gøre det lidt mindre stresset i den næste store etape af samfundets udvikling? - Jeg tror det. At sætte børnefamilierne i centrum handler jo om andet og mere, end om børnechecken skal hæves eller sænkes med 500 kr.

Det handler om, at familien får mere tid til at være sammen. Det er vigtigt, at både far og mor får lige muligheder for at tilbringe tid med deres børn. Men det er også vigtigt, at især kvinder kan gøre det, uden at det går ud over deres jobmuligheder bagefter.

Der er brug for holdningsændringer.

Det handler også om, at hver enkelt vælger fra og til.

Og det handler om, at arbejdsmarkedets parter og virksomhederne viser større lydhørhed. Vi kan godt udforme nye måder at tilrettelægge arbejdet på.

Det vil tage tid, det ved jeg godt. Men beslutningerne skal træffes nu.

\*\*\*

Vi mennesker tilhører naturen og ikke omvendt!

Hver dag ser vi nye eksempler på usikkerhed i almindelige menneskers dagligdag.

Det er helt uacceptabelt, at der sker forurening af vores drikkevand.

Det kan ikke være rigtigt i vort moderne samfund, at der skal være risiko for at blive syg af det, man spiser. Medierne kan alt for ofte berette om nye bakterier, der flourer i vores mad.

De moderne produktionsforhold har vist sig også at have en bagside. Det er nok ikke tilfældigt, at vores moderne samfund også bliver kaldt for et risikosamfund.

Derfor er det på tide at stoppe op og stille skarpt på miljøet, på de moderne produktionsmetoder og på dyrenes velfærd. Jeg har lagt afgørende vægt på, at vi nu også gør noget - at vi handler.

Umiddelbart før jul fik vi aftalt principperne i en ny vandmiljøplan. Kvælstofudledningen skal begrænses mærkbart, pesticidforbruget nedbringes. Det skal nu følges op i praksis.

Vi må finde frem til, hvilke forhold der er bedst for dyrevelfærden og for dyrenes sundhed. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at brugen af den megen medicin i dyr ofte hænger sammen med levevilkårene. Der er brug for en opstramning. Den vil komme snarest.

Vi skal sikre - hvad der turde være selvindlysende - at der bliver produceret fødevarer af høj kvalitet. Vi skal også her være foregangsland.

\*\*\*

1997 var et godt år for os i Danmark. På fem år er Danmark som forandret.

Prøv bare at tænke fem år tilbage. Dengang havde vi et helt andet Danmark end i dag. Mismod, tvangsauktioner, virksomhedslukninger og stigende arbejdsløshed måned for måned.

Sådan er det ikke længere.

Vi skal mere end 15 år tilbage, for at finde en arbejdsløshed så lav som nu.

Navnlig er der rift om de unge. Dem, der har været længe væk fra job, har fået nye chancer. Arbejdsløsheden for de over 50-årige begynder nu også at falde. Efter mange år med underskud er der nu overskud på finanserne, og vi betaler af på gælden.

Derfor er det urimeligt, når vi samtidig skal høre på de evige angreb på velfærdssamfundet og de stadige krav om voldsomme nedskæringer. Det er både usympatisk og unødvendigt. Danmarks sunde økonomi og gode beskæftigelse er jo beviset på det modsatte.

Høj beskæftigelse og et godt velfærdssamfund går hånd i hånd. Jeg har aldrig troet, at man fik det bedste frem i mennesker gennem større utryghed og usikkerhed.

Med Danmark i fremgang har vi alle muligheder for at tage fat på alt det, vi ikke har kunnet før. Holder vi fast i den ansvarlige økonomiske linie, kan vi igen tage et nyt stort skridt mod bedre livskvalitet for alle i vores land.

For vi må selvfølgelig ikke glemme, at der jo stadig er nogen mennesker, der har det skidt i Danmark.

Med Danmark i fremgang kan vi gøre en ekstra indsats overfor de udsatte, de syge, de arbejdsløse, de ældre og de handicappede. Jeg er derfor helt uenig med dem, der ikke vil bruge fremgangen til at gøre noget for netop denne gruppe af danskere.

Selvom der de sidste fem år er sket meget på disse områder. F.eks. har vi skabt flere pasningstilbud til børn, gradvist udvidet hjemmehjælpen, fået flere behandlinger på sygehusene og gjort en særlig indsats for de psykisk syge - så er

det ikke tilstrækkeligt.

Der kan og der skal gøres mere.

Jeg synes ikke, at vi skal have et samfund, hvor nogen er sat udenfor.

At tage sig lidt af hinanden handler jo ikke om at tage initiativet fra hinanden.

Vi skal koncentrere os om netop dette: At skabe et fællesskab, hvor den personlige omsorg, medmenneskelighed, pligter og rettigheder forenes, uden at det personlige ansvar forsvinder.

Vi skal med andre ord igen vise, at økonomisk konkurrence og medmenneskelighed er værdier, der kan forenes.

Så kan Danmark blive et foregangsland. Så kan vi give Danmark en god start i det 21. århundrede.

Lad os nu tage os sammen. Lad os fortsætte arbejdet i fællesskab. Og tage det næste store skridt fremad for Danmarks fremtid.

Godt nytår!

**Kilde**

Mellbin, E. F., & Mellbin, F.-M. S. (2011). Nu gælder det Danmark! □: statsministrenes nytårstaler. (1. udgave.). Lindhardt og Ringhof.

**Kildetype**

Dokumentation i bogværk

**Tags**

Nytårstale, Socialdemokratiet

**URI**

<https://www.dansketaler.dk/tale/poul-nyrup-rasmussens-nytaarstale-1998>